

THE PIT AND THE PENDULUM

IMPIA TORTORUM LONGAS HIC TURBA FURORES
SANGUINIS INNOCUI, NON SATIATA, ALUIT.
SOSPITE NUNC PATRIA, FRACTO NUNC FUNERIS
ANTRO,
MORS UBI DIRA FUT VITA SALUSQUE PATENT.

*Quatrain composed for the gates
of a market to be erected upon the
site of the Jacobin Club house at Paris.*

I WAS sick – sick unto death with that long agony; and when they at length¹ unbound me, and I was permitted to sit, I felt that my senses were leaving me. The sentence² – the dread sentence of death – was the last of distinct accentuation which reached my ears. After that, the sound of the inquisitorial voices seemed merged in one dreamy indeterminate hum. It conveyed to my soul the idea of *revolution* – perhaps from its association in fancy³ with the burr of a mill-wheel. This only for a brief period, for presently I heard no more. Yet, for a while, I saw – but with how terrible an exaggeration! I saw the lips of the black-robed judges. They appeared to me white – whiter than the sheet upon which I trace⁴ these words – and thin even to grotesqueness; thin with the intensity of their expression of firmness – of immovable resolution – of stern contempt of⁵ human torture. I saw that the decrees

1.at length, idiom: 1.formal; after a long time, at last. *At length the bus arrived, forty minutes late.* (KONEČNĚ, NAKONEC) 2.taking a long time, fully. *To discuss sth. at great/excessive length.* (DLOUZE, DO DETAILŮ) **2.sentence**, n.: 1.largest unit of grammar. (VĚTA) 2.(law) (statement of the) punishment given by a lawcourt. *The judge passed/pronounced sentence (on the prisoner).* *A sentence of ten years' imprisonment.* (ROZSUDEK, TREST)

3.fancy, n.: 1.power of the mind to imagine (esp. unreal things). *The novelist's fancy.* (FANTAZIE, PŘEDSTAVIVOST) 2.thing imagined. *Did I really hear someone come in, or was it only a fancy?* (PŘEDSTAVA) Also: **to catch/take sb's fancy**, idiom: to please or attract sb. *She saw a dress in the shop window and it caught her fancy immediately.* Also **to fancy**, v., see

JÁMA A KYVADLO

IMPIA TORTORUM LONGAS HIC TURBA FURORES
SANGUINIS INNOCUI, NON SATIATA, ALUIT.
SOSPITE NUNC PATRIA, FRANCO NUNC FUNERIS
ANTRO,
MORS UBI DIRA FUT VITA SALUSQUE PATENT.*)

*Čtyřverší složené pro tržní bránu,
která měla být postavena na staveništi
Jakobínského klubu v Paříži.*

Bylo mi zle, k smrti zle mi bylo z těch dlouhých muk, a když mne konečně odvázáli a dovolili usednout, cítil jsem, že omdlévám. Poslední zřetelná slova, která jsem ještě zaslechl, byl rozsudek – strašný rozsudek smrti. A pak mi hlasy inkvizitorů splynuly v jediný snový, mátožný šum. Vyvolal ve mně představu *otáčení*, snad že se mi ve fantazii sléval s klapotem mlýnského kola. To trvalo jen chvíli, neboť záhy jsem už neslyšel nic. Ještě okamžik jsem však viděl – ovšem s jakou děsivou zveličeností! Spatřil jsem rty černě oděných soudců. Připadaly mi bílé – bělejší než list papíru, na kterém toto píši – a až pitvorně tenké, tenké úporným výrazem pevné, neoblomitelné rozhodnosti a krutého opovržení k mukám člověka. Ještě jsem viděl, jak tato ústa pronáše-

p.28. (ZALÍBIT SE).

4.to trace, v.: 1.to follow or discover sb/sth by finding marks, tracks or other evidence. *Archaeologists have traced many Roman roads in Britain.* (JÍT PO STOPE, VY/STOPOVAT, OBJEVIT) 2.to sketch or indicate the outline of sth. *We traced out our route on the map.* (NAVRHNOUT, NAČRTNOUT)

5.contempt, n.: 1.**of/for** sth: disregard (of rules, danger etc.) *She rushed forward in complete contempt of danger.* (POHRDÁNÍ čím) 2.**for** sb/sth: feeling that sb/sth is completely worthless and cannot be respected. *I feel nothing but contempt for people who treat children so cruelly.* (OPOVRŽENÍ)

*) (lat.) - Dlouho zde řádila bezbožná cháska trýznitelů, / nemohoucí se dosytit nevinné krve. / Dnes, když je vlast v bezpečí a sluj záhuby rozbořena, / tam, kde byla hrozná smrt, vládne život a blaho.

of what to me was Fate were still issuing from those lips. I saw them writhe¹ with a deadly locution. I saw them fashion² the syllables of my name; and I shuddered³ because no sound succeeded. I saw, too, for a few moments of delirious horror, the soft and nearly imperceptible waving of the sable draperies which enwrapped the walls of the apartment. And then my vision fell upon the seven tall candles upon the table. At first they wore the aspect of charity, and seemed white slender angels who would save me; but then, all at once, there came a most deadly nausea⁴ over my spirit, and I felt every fibre in my frame thrill as if I had touched the wire of a galvanic battery, while the angel forms became meaningless spectres, with heads of flame, and I saw that from them there would be no help. And then there stole into my fancy, like a rich musical note, the thought of what sweet rest there must be in the grave. The thought came gently and stealthily, and it seemed long before it attained full appreciation; but just as my spirit came at length properly to feel and entertain it, the figures of the judges vanished, as if magically, from before me; the tall candles sank⁵ into nothingness; their flames went out⁶ utterly; the blackness of darkness supervened; all sensations appeared swallowed up in a mad rushing descent as of the soul into Hades. Then silence, and stillness, and night were the universe.

I had swooned⁷: but still will not say that all of consciousness was lost. What of it there remained I will not attempt to define, or even to describe; yet all was not lost. In the deepest slumber⁸ – no! In delirium – no! In a swoon⁷ – no! In death – no! even in the grave all *is not lost*. Else there is no immortal-

1.to writhe, v.: (of sb or sb's body) to twist or roll about, esp. because of great pain. *The patient was writhing (about) on the bed in agony.* (SVÍJET SE, ZMÍLAT SE bolestí) Also: to suffer mental agony. *Her remarks made him writhe with shame.* (CÍTIT SE POKOŘEN, NEJRADĚJI SE NEVIDĚT)

2.to fashion, v.: to give form or shape to sth, to design or make sth. *To fashion a lump of clay into a bowl.* (TVOŘIT, DÁT FORMU)

3.to shudder, v.: to shiver violently with cold, fear etc or pleasure, to tremble; It is more intense shaking than **to tremble** or **to shiver** (also inwardly). *To shudder with pleasure in a hot bath.* (CHVĚT SE, TRÁST SE)

4.nausea, n.: feeling of sickness or disgust. *Filled with nausea at the sight of cruelty to animals.* (ŠPATNĚ OD ŽALUDKU, NUCENÍ KE ZVRACENÍ)

5.to sink/sank/sunk, v.: to go down under the surface of (a liquid). *Wood doesn't sink in water.* (PONOŘIT SE, KLESNOUT)

jí rozsudek, který byl pro mne osudem, jak se kroutí tou smrtonosnou formulí. Viděl jsem, jak pronášejí slabiky mého jména, a zděsil jsem se, neboť se nic neozývalo. V těch několika vteřinách závrtné hrůzy jsem ještě viděl, jak se jemně, sotva znatelně zachvívají šeré draperie, jež zahalují stěny místnosti; a potom padl můj zrak na sedm vysokých svící na stole. Zprvu se mi zdálo, že mi přinášejí milost, že je to sedm útlých andělů, kteří mne zachrání; pak ale mé nitro zaplavila ničivá ošklivost, každá žilka se ve mně zachvěla, jako bych se dotkl galvanického drátu – podoby andělů se proměnily v beztvare přízraky s hlavami z plamene – a já jsem poznal, že od nich mi pomoc nepřijde. A tu se mi do mysli jako lahodná melodie vkradla představa o blaženém spánku, který mne čeká v hrobě. Přicházela ti chounce, něžně a dlouho jsem jí nemohl porozumět; jakmile jsem se však do ní plně ponořil, postavy soudců mi zmizely jako zázrakem z očí, vysoké svíce se propadly do prázdna, jejich plameny pohasly, zavládla černočerná tma, všechny vjemy a pocity jako by pohltil šílený, střemhlavý pád, v němž duše klesá do podsvětí. A vesmír nebyl nic než ticho a nehybnost a noc.

Omdlel jsem; a přece vím, že jsem neztratil vědomí úplně. Co mi z vědomí zbývalo, to si netroufám blíže označit, ba ani vylíčit; ale neztratil jsem je úplně. Ani v nehlubším spánku, ani v deliriu, ani v mdlobách, ani v smrti, ano, nikdy, ani v samém hrobě neztrácíme vědomí úplně! Jinak by přece člověk marně doufal v nesmrtnost. Když se proboužíme i z nejtvrďšího spánku,

6.to go out, v.adv.: (of a fire, light, etc) to stop burning. *Don't let the fire go out, there's plenty of wood.* (UHASNOUT, ZHASNOUT) Compare with: **to put out**: to make (a light or fire) stop burning. *Put the lights out before leaving the building.* (UHASIT, ZHASNOUT)

7.to swoon, v.: 1.dated; to lose consciousness, to faint, to fall into a swoon. *She swooned into his arms for joy.* (OMDLÍT, ZTRATIT VĚDOMÍ) 2.over sb/sth; to be emotionally affected (by sb/sth). *All the girls are swooning over the new maths teacher.* (BÝT BEZ SEBE)

8.slumber, n., formal: sleep (esp.peaceful and comfortable). *To fall into a deep slumber.* (DRÍMOTA, SPÁNEK, LETARGIE) Also **to slumber**, v.

ity for man. Arousing from the most profound of slumbers, we break the gossamer web of *some* dream. Yet in a second afterward (so frail may that web have been) we remember not¹ that we have dreamed. In the return to life from the swoon there are two stages: first, that of the sense of mental or spiritual; secondly, that of the sense of physical, existence. It seems probable that if, upon reaching the second stage, we could recall the impressions of the first, we should find these impressions eloquent in memories of the gulf beyond. And that gulf is – what? How at least shall we distinguish its shadows from those of the tomb? But if the impressions of what I have termed the first stage are not, at will, recalled, yet, after long interval, do they not come unbidden, while we marvel² whence³ they come? He who has never swooned, is not he who finds strange palaces and wildly familiar faces in coals that glow; is not he who beholds floating in mid⁴-air the sad visions that the many may not view; is not he who ponders over the perfume of some novel flower; is not he whose brain grows bewildered⁵ with the meaning of some musical cadence which has never before arrested his attention.

Amid⁶ frequent and thoughtful endeavours⁷ to remember, amid earnest struggles to regather some token of the state of seeming nothingness into which my soul had lapsed⁸, there have been moments when I have dreamed of success; there have been brief, very brief periods when I have conjured up⁹ remembrances which the lucid reason of a later epoch assures me could have had reference only to that condition of seeming unconsciousness. These shadows of memory tell, indis-

trháme chatrné předivo nějakého snu. A přece si již za vteřinu nevzpomeneme (tak křehké je to předivo), co se nám zdálo. Ze mdlob se vracíme do života ve dvou stadiích; nejprve prožíváme niterné, duševní stavy, pak pocítíme existenci fyzickou. Kdybychom si dovedli vybavit při vstupu do toho druhého stadia dojmy stavů prvních, patrně by nám tyto dojmy vypověděly mnohé děje z té hlubiny tam na druhé straně. A ta hlubina – co je ta hlubina? Kdybychom aspoň její stíny mohli jednou rozeznat od stínů záhrobí! I když však dojmy z toho, co jsem nazval prvním stadiem, nelze vůlí vybavit, nevynoří se přece jen po delším čase nezávny, samy? A neptáme se pak s údivem, odkud se vzaly? Člověk, který nikdy neupadl do mdlob, nevidá nikdy neznámé paláce a strašně povědomé tváře v žhoucích uhlech; ten člověk nehledívá na teskná zjevení plující vzduchem – neviditelná ostatním; ten člověk nedumá nad vůní nevidaného květu; ten člověk se nepozastavuje s úžasem nad melodií, která jej nikdy předtím neupoutala.

Znovu a znovu snažil jsem se vzpomenout, usilovně, s rozmyslem snažil jsem si připomenout aspoň nějakou známku toho stavu zdánlivého nebytí, do něhož má duše upadla – a již se mi chvilkami zdálo, že se mi to daří. Opravdu, měl jsem kratičké záblesky rozpomenutí, které se nepochybně vztahovaly – jak mi jasný rozum z údobí říká – k onomu stavu zdánlivého bezvědomí.

Ty cary paměti mi mlhavě vybavují vysoké postavy, které mne zdvihly a mlčky snášely kamsi dolů – níž a níž

1. **we remember not:** literary use

2. **to marvel** (at sth), v., formal: to be very surprised (and often admiring). *I marvelled at the beauty of the landscape.* (ŽASNOUT, OBDIVOVAT SE)

3. **whence**, adv., archaic or formal: from where. *They have returned whence they came.* (ODKUD)

4. **mid-air:** in the middle of. *Mid-morning coffee. Midsummer.* (UPROSTŘED)

5. **bewildered**, adj. from **to bewilder**, v.: to puzzle (sb), to confuse. *I am totally bewildered by the clues to this crossword puzzle.* (ZMATENÝ)

6. **amid** (also amidst), prep., dated or formal: in the middle of (sth), among. *Amid all the rush and confusion she forgot to say goodbye.* (UPROSTŘED, V, MEZI)

7. **to endeavour**, v., formal: to try (requiring unusual and earnest effort). *They endeavoured to make her happy but in vain. An alcoholic endeavouring to stop drinking.* (SNAŽIT SE)

8. **to lapse**, v.: (from sth)(into sth) to fail to maintain one's position or standard. *To lapse back into bad habits.* Or: to sink or pass gradually into sth. *She lapsed into a coma.* (UPADNOUT do čeho)

9. **to conjure up**, v. adv.: 1. to bring sth to mind. *This music conjures up a picture of flowing water.* (VYVOLAT PŘEDSTAVU) 2. to cause sth/sb to appear (as if) by magic. *Jim's sister conjured up a meal in minutes.* (VYKOUZLIT)

tinctly, of tall figures that lifted and bore me in silence down – down – still down – till a hideous dizziness oppressed me at the mere idea of the interminableness of the descent. They tell also of a vague horror at my heart, on account of¹ that heart's unnatural stillness. Then comes a sense of sudden motionlessness throughout all things; as if those who bore me (a ghastly train²!) had outrun³, in their descent, the limits of the limitless, and paused from the wearisomeness of their toil⁴. After this I call to mind flatness and dampness; and then all is *madness* – the madness of a memory which busies itself⁵ among forbidden things.

Very suddenly there came back to my soul motion and sound – the tumultuous motion of the heart, and, in my ears, the sound of its beating. Then a pause in which all is blank. Then again sound, and motion, and touch – a tingling sensation pervading my frame. Then the mere consciousness of existence, without thought – a condition which lasted long. Then, very suddenly, *thought*, and shuddering terror, and earnest endeavour to comprehend my true state. Then a strong desire to lapse into insensibility. Then a rushing revival of soul and a successful effort to move. And now a full memory of the trial, of the judges, of the sable draperies, of the sentence, of the sickness, of the swoon. Then entire forgetfulness of all that followed; of all that a later day and much earnestness of endeavour have enabled me vaguely to recall.

So far, I had not opened my eyes. I felt that I lay upon my back, unbound. I reached out my hand, and it fell heavily upon something damp and hard. There I suffered it to remain for many minutes, while I strove⁶ to imagine where and *what* I

1.on account of sth./on this account: because of sth., for this reason. *We delayed our departure on account of the bad weather.* (KVŮLI)

2.train, n.: 1.means of transport. 2.number of people or animals moving in a line. *A camel train. The pop star was followed by a train of admirers.* (ŘADA, KOLONA)

3.to outrun/outran/outrun, v.: to run faster or better than sb/sth. *The favourite easily outran the other horses in the field.* Also figurative: *His ambition outran his ability.* (= He was ambitious to do more than he was able) (PŘEDSTIHOUT, PŘEDBĚHNOUT)

– až mne přepadla šeredná závat' z pouhé představy nekonečnosti toho sestupu. Vybavují mi také neurčitou úzkost kolem srdce, vyvolanou právě jeho nepřírozeným ztišením. Pak jsem pocítil náhlé znehybnění všeho kolem, jako by ti, kteří mne nesli (ó strašný průvod), sestoupili až kamsi za meze bezmezného prostoru a po úmorné práci odpočívali. A ještě se rozpomínám na cosi plochého a vlhkého; ale pak už zbývá jen šílenství – šílenství paměti, která se přehrabuje ve věcech zakázaných.

Znenadání se mi do vědomí vrátil pohyb a zvuk – zběsilý překotný pohyb srdce a jeho tlukot v mých uších. Pak přerýv slepé prázdnoty. Pak opět zvuk a pohyb i hmatový vjem – šimravý pocit po celém těle. Pak pouhé vědomí, že jsem, vědomí bez myšlenky – stav, který trval dlouho. Pak znenadání *myšlenka* a v ní úděsný strach i úmorná snaha pochopit vlastní skutečný stav. Pak prudké probuzení vědomí a pokus o pohyb – který se zdařil. A už je tu jasná myšlenka na proces, na soudce, šeré drapérie, rozsudek, na nevolnost, mdloby. Všechno další pak mizí v naprostém zapomenutí a teprve později jsem si z toho jen s krajním vypětím cosi mlhavého vybavil.

Až dosud jsem neotevřel oči. Měl jsem pocit, že ležím nespoután na zádech. Natáhl jsem ruku; dopadla těžce na cosi vlhkého a tvrdého. Chvilími jsem ji tam tak nechal a snažil se přitom představit si, kde jsem a kdo vůbec jsem. Chtělo se mi – a přece jsem si netroufal – použít

4.toil, n., formal: hard or lengthy work. *Workers exhausted by years of toil.* **Work** is the most general word; **Labour** suggests physical effort. *He was sentenced to 10 years hard labour.* (PRÁCE, DŘINA)

5.to busy oneself (with sth), v.: to occupy oneself or to keep oneself busy (with sth). *To busy oneself in the garden/with the housework.* (ZAMĚŠTNÁVAT SE, ZABÝVAT SE)

6.to strive/strove/striven (for/to do sth), v., formal: to try very hard (to obtain or achieve sth). *To strive for success. To strive to improve one's performance.* (SNAŽIT SE, USILOVAT)

7.to long (for sth/sb/to do sth), v.: to have an intense desire for sth, to want sth very much. *She longed for him to ask her to dance.* (TOUŽIT)

could be. I longed⁷, yet dared not, to employ my vision. I dreaded¹ the first glance at objects around me. It was not that I feared to look upon things horrible, but that I grew aghast² lest³ there should be *nothing* to see. At length, with a wild desperation at heart, I quickly unclosed my eyes. My worst thoughts, then, were confirmed. The blackness of eternal night encompassed⁴ me. I struggled for breath. The intensity of the darkness seemed to oppress and stifle me. The atmosphere was intolerably close. I still lay quietly, and made effort to exercise my reason⁵. I brought to mind the inquisitorial proceedings, and attempted⁶ from that point to deduce my real condition. The sentence had passed; and it appeared to me that a very long interval of time had since elapsed. Yet not for a moment did I suppose myself actually dead. Such a supposition, notwithstanding what we read in fiction, is altogether inconsistent with real existence; – but where and in what state⁷ was I? The condemned to death, I knew, perished usually at the *auto-da-fés*, and one of these had been held on the very night of the day of my trial. Had I been remanded to my dungeon, to await the next sacrifice, which would not take place for many months? This I at once saw could not be. Victims had been in immediate demand. Moreover, my dungeon, as well as all the condemned cells at Toledo, had stone floors, and light was not altogether excluded.

A fearful idea now suddenly drove the blood in torrents upon my heart, and for a brief period I once more relapsed into insensibility. Upon recovering, I at once started to my feet⁸, trembling convulsively in every fibre⁹. I thrust my arms wild-

zraku. Děsil jsem se prvního pohledu na své okolí. Ale neobával jsem se tolik spatřit věci hrozná, jako jsem se strachoval, že neuvidím nic. Konečně jsem se zoufalým odhodláním chvatně otevřel oči. Mé nejhorší představy se naplnily. Obklopovala mne černá tma věčné noci. Lapal jsem po dechu. Neproniknutelnost tmy mne tížila, dusila. Vzduch nesnesitelně tísnil. Zůstal jsem tiše ležet a snažil se přemýšlet. Rozpomněl jsem se na inkviziční řízení a z něho jsem se pokoušel vyvodit, co se vlastně se mnou děje. Byl vynesena rozsudek a připadalo mi, že od té chvíle uplynula velmi dlouhá doba. Přesto jsem ani na vteřinu neuvěřil, že jsem opravdu mrtev. Vždyť něčemu takovému uvěřit – i když se o tom dočítáme v beletrii – zcela vylučuje vědomí samého bytí. A přece: kde jsem a co se se mnou děje? Odsouzení k smrti, pokud jsem věděl, bývají upalováni a jedno takové autodafé bylo uspořádáno právě večer v den mého soudu. Vsadili mne snad znovu do vězení, kde mám čekat na příští popravu, které se budou konat třeba až za několik měsíců? Tu myšlenku jsem však vzápětí zavrhl. Vždyť oběti bývají požadovány okamžitě. A kromě toho moje bývalá cela, jako ostatně všechny cely odsouzcenců v Toledo, měla kamennou podlahu a bylo v ní aspoň trochu světla.

A tu mi náhle úděsná představa vehnala proud krve do srdce – a nakrátko mne opět obestřely mrákoty. Sotva jsem se vzpamatoval, vyskočil jsem a chvěl se křečovitě po celém těle. Zběsile jsem všemi směry rozhazoval rukama. Nic jsem nenahmatl – a přece jsem se bál na

1.to dread, v.: **to fear** sth greatly. *I dread that I may never see you again.* (DĚSIT SE, BÁT SE) Also **dread**, adj., see p.52.

2.aghast (at sth), adj.: filled with horror or amazement. *He stood aghast at the terrible sight.* (ZDĚŠENÝ, UŽASLÝ)

3.lest, conj., formal: 1.(used after fear, be afraid etc) *She was afraid lest he might drown.* 2.for fear that, in order that ...not. *He ran away lest he (should/might) be seen.* (ZE STRACHU ŽE, ABY NE)

4.to encompass, v., formal: 1.to include or comprise sth. *The general arts course encompasses a wide range of subjects.* (ZAHRNOUT) 2. dated; to surround. *A lake encompassed by mountains.* (OBKLOPIT)

5.reason, n.: power of the mind to think, understand, form opinions. *Only man has reason.* (ROZUM, INTELEKT) **2.one's reason**: one's sanity. *To*

lose one's reason/senses (=to go mad). (ZDRAVÝ ROZUM)

6.to attempt, v.: to make an effort to accomplish sth, to try (to do sth). *She will attempt to beat the world record.* (POKUSIT SE, SNAŽIT SE)

7.state, n.: 1.condition in which a person or a thing is. *The house was in a dirty state.* (STAV, ROZPOLOŽENÍ) 2.country (STÁT)

8.to start (to one's feet), v.: formal; to make a sudden movement or change of position (because of fear, surprise, pain), to jump suddenly. *She started at the sound of my voice.* (prudce SE POHNOUT, VYSKOČIT)

9.fibre, US fiber, n.: any of the slender threads of which many animal and plant tissues are formed. *A cotton/wood/nerve/muscle fibre.* (VLÁKNO) Also: *Eating cereals and fruit will give you plenty of fibre in your diet.* (VLÁKNINA)

ly above and around me in all directions. I felt nothing; yet dreaded to move a step, lest I should be impeded¹ by the walls of a tomb. Perspiration burst from every pore, and stood in cold big beads upon my forehead. The agony of suspense grew at length intolerable, and I cautiously moved forward, with my arms extended, and my eyes straining² from their sockets in the hope of catching some faint ray of light. I proceeded for many paces³; but still all was blackness and vacancy. I breathed more freely. It seemed evident that mine was not, at least, the most hideous of fates.

And now, as I still continued to step³ cautiously onward, there came thronging upon my recollection a thousand vague rumours of the horrors of Toledo. Of the dungeons there had been strange things narrated – fables I had always deemed⁴ them, – but yet strange, and too ghastly to repeat, save in a whisper. Was I left to perish⁵ of starvation in this subterranean world of darkness; or what fate, perhaps, even more fearful, awaited me? That the result would be death, and a death of more than customary bitterness, I knew too well the character of my judges to doubt. The mode and the hour were all that occupied or distracted me.

My outstretched hands at length encountered some solid obstruction. It was a wall, seemingly of stone masonry – very smooth, slimy, and cold. I followed it up; stepping with all the careful distrust with which certain antique narratives had inspired me. This process, however, afforded⁶ me no means of ascertaining the dimensions of my dungeon, as I might make its circuit and return to the point whence I set out⁷ without be-

krok pohnout, abych nenarazil na stěny *hrobky*. Z každíčkého póru mi vyrazil studený pot a v ohromných krůpějích se mi usazoval na čele. Pak už jsem nevydržel muka napětí a opatrně, s rukama napřaženými jsem pokročil vpřed; třeštil jsem oči z důlků, abych zahlédl alespoň chabý paprsek světla. Postoupil jsem tak o několik kroků, ale všude stále jen tma a prázdno. Vydechl jsem volněji. Zdálo se, že mne přece jen nepotkal osud nejobludnější.

Ale jak jsem se opatrně sunul dál, začaly se mi v hlavě rojit tisíce temné pověsti o hrůzách Toleda. O zdejších žalářích se vyprávěly podivné věci – pouhé výmysly, říkal jsem si vždycky – ovšem tak podivné a tak příšerné, že je lépe opakovat je jen šeptem. Nechájí mne v tomto černém podsvětí zahynout hladem, anebo mne čeká ještě děsivější úděl? Že je na konci smrt, smrt ukrutnější než bývá obvykle, o tom jsem nepochyboval – znal jsem příliš dobře své soudce. Teď mne zajímala a zneklidňovala jen její podoba a její čas.

Mé napřažené ruce narazily konečně na pevnou překážku. Byla to zeď, patrně kamenná – velice hladká, slizká a studená. Postupoval jsem podle ní, našlapuje obezřetně, nedůvěřivě, jak mne k tomu nabádaly dávne pověsti. Takto jsem však nemohl zjistit rozměry svého žaláře; stěna byla zřejmě všude stejně ztvárněna, takže jsem ji mohl snadno obejít a vrátit se tam, odkud jsem vyrazil, aniž bych to postřehl. Hledal jsem proto nůž,

1.to impede, v.: to hinder or obstruct the progress or movement of sb/sth. *The development of the project was seriously impeded by a reduction in funds.* (PŘEKÁŽET, BRÁNIT čemu)

2.to strain, v.: 1.to stretch sth tightly by pulling. *To strain a rope.* (NAPNOUT) 2.to make the greatest possible effort (to do sth). *To strain (one's ears) to hear a conversation.* (SNAŽIT SE, NAMÁHAT SE)

3.to step, v.: to lift and put down the foot, or one foot after the other, as in walking. *To step on sb's foot. To step across a stream.* (UDĚLAT KROK, ŠLÁPNOUT, PŘEKROČIT) *He took a step towards the door.* **Pace**, n.: (length of a) single step in walking or running. *She took two paces forward/She advanced two paces.* Also: **to pace**, v.: to walk with slow or regular steps. *He paced up and down (the platform), waiting for the train.* (KROK; KRÁČET)

4.to deem, v., formal: to consider, to regard. *She was deemed (to be) the winner.* (POKLÁDAT, POVAŽOVAT za)

5.to perish, v.: formal, to be destroyed, to die. *Thousands of people perished when The World Trade Center collapsed.* (Z(A)HYNOUIT)

6.to afford, v.: 1.(with can/could) to have enough money, time. 2.formal: to provide sth, to give sth. *Television affords pleasure to many.* (POSKYTOVAT, SKÝTAT)

7.to set out, v.adv.: to begin a journey. *He set out for work an hour ago, hasn't he arrived?* Also: to begin any activity such as a profession. *Her uncle helped her to set out as a professional singer.* (ZAČÍT, ZAHÁJIT)

8.uniform, adj.: not changing in form or character, unvarying. *The rows of houses were uniform in appearance.* (STÁLÝ, STEJNÝ, STEJNOMĚRNÝ)

ing aware of the fact, so perfectly uniform⁸ seemed the wall. I therefore sought the knife which had been in my pocket when led into the inquisitorial chamber; but it was gone; my clothes had been exchanged for a wrapper of coarse serge. I had thought of forcing the blade in some minute¹ crevice of the masonry, so as to identify my point of departure. The difficulty, nevertheless, was but trivial; although, in the disorder of my fancy, it seemed at first insuperable. I tore a part of the hem from the robe and placed the fragment at full length, and at right angles to the wall. In groping my way around² the prison, I could not fail to encounter this rag upon completing the circuit. So, at least, I thought; but I had not counted upon the extent of the dungeon, or upon my own weakness. The ground was moist and slippery. I staggered³ onward for some time, when I stumbled and fell. My excessive fatigue induced⁴ me to remain prostrate; and sleep soon overtook me as I lay.

Upon awaking, and stretching forth an arm, I found beside me a loaf and a pitcher⁵ with water. I was too much exhausted to reflect upon this circumstance, but ate and drank with avidity. Shortly afterward, I resumed my tour around the prison, and with much toil, came at last upon the fragment of the serge. Up to the period when I fell, I had counted fifty-two paces, and, upon resuming my walk, I had counted forty-eight more – when I arrived at the rag. There were in all, then, a hundred paces; and, admitting two paces to the yard, I presumed the dungeon to be fifty yards in circuit. I had met, however, with⁶ many angles in the wall, and thus I could form no guess at the shape of the vault, for vault I could not help supposing

který jsem měl v kapse, ještě když mne odváděli do inkviziční síně. Nůž však byl pryč – vyměnili mi šaty za jakousi kutnu z hrubého serže. Napadlo mě vrazit čepel do nějaké škvíry ve zdivu a označit si tak výchozí bod. Bylo jistě lehké tuto nesnáz překonat – a přece se mi v mé rozhárané mysli zdála zprvu nezdolatelná. Utrhl jsem kus obruby ze své kutny a rozprostřel jej kolmo ke zdi. Představoval jsem si, že budu tápat kolem cely a až kruh dokončím, jistě tento cár opět nahmatám. Nepočítal jsem však s rozlohou žaláře ani se svou slabostí. Půda byla vlhká a kluzká. Chvilí jsem vrávorál vpřed, pak jsem klopýtl a upadl. Byl jsem tak zemdlen, že jsem zůstal ležet a záhy mne na místě přemohl spánek.

Když jsem se probudil a natáhl ruku, nahmatal jsem bochník chleba a džbán s vodou. Neuvažoval jsem o tom, na to jsem byl příliš vyčerpán, jen jsem se chtivě pustil do jídla a pití. Zanedlouho jsem však už zase pokračoval v obchůzce svého žaláře a s námahou jsem posléze dorazil k útržku látky. Do chvíle, než jsem upadl, napočítal jsem dvaapadesát kroků; než jsem pak došel k hadříku, ušel jsem dalších osmačtyřicet kroků. Urazil jsem tedy dohromady sto kroků; počítal jsem se dvěma kroky na yard, a tak jsem odhadl vnitřní obvod žaláře na padesát yardů. Narazil jsem ovšem ve zdi na četné hrany a nemohl jsem si tedy utvořit představu o tvaru krypty, ano, krypty – nezbývalo mi totiž, než to za kryptu považovat.

1.minute, adj.: very small in size or amount. *Minute particles of gold dust.* (MALÝ, DROBNÝ)

2.to grope one's way around (sth), v.n.prep.: to make one's way in the stated direction by feeling or searching as one does in the dark. *To grope for the door-handle/light-switch etc.* (TÁPAT, HLEDAT CESTU rukama)

3.to stagger, v.; **to stumble**, v.: to walk or move unsteadily as if about to fall (from carrying sth heavy, being weak or drunk etc) *To stagger across the room/from side to side.* (POTÁCET SE) We **stumble** when we hit our feet against unseen objects and almost fall. *I stumbled over a tree root. A drunk stumbled past us.* (KLOPÝTAT, ZAKOPNOUT) See also **to totter**,

p.46.

4.to induce, v.: to persuade or influence (sb) to do sth, to lead or cause (sb) to do sth. *We couldn't induce the old lady to travel by air. What induced you to do such a stupid thing?* (PRIMĚT, PŘEMLUVIT)

5.pitcher, n.: (esp Brit) large (usually earthenware) container for liquids, with one or two handles and a lip for pouring. (US) jug. (DŽBÁN, KONVIČKA) Also: (in baseball) player who throws the ball to the batter. (HÁZEČ)

6.to meet with sth, v.prep.: to encounter sth, to experience sth. *To meet with obstacles/difficulties. She met/was met with much hostility/criticism/kindness.* X But **to meet sb**: to come face to face with (sb), to come together. (POTKAT, SETKAT SE s)

it to be.

I had little object – certainly no hope – in these researches; but a vague curiosity prompted me to continue them. Quitting the wall, I resolved to cross the area of the enclosure. At first, I proceeded with extreme caution¹, for the floor, although seemingly of solid material, was treacherous with slime. At length, however, I took courage, and did not hesitate to step firmly – endeavouring to cross in as direct a line as possible. I had advanced some ten or twelve paces in this manner, when the remnant² of the torn hem of my robe became entangled³ between my legs. I stepped on it, and fell violently on my face.

In the confusion attending my fall, I did not immediately apprehend⁴ a somewhat startling⁵ circumstance, which yet, in a few seconds afterward, and while I still lay prostrate, arrested my attention. It was this: my chin rested upon the floor of the prison, but my lips, and the upper portion of my head, although seemingly at a less elevation than the chin, touched nothing. At the same time, my forehead seemed bathed in a clammy vapour, and the peculiar smell of decayed fungus arose to my nostrils. I put forward my arm, and shuddered to find that I had fallen at the very brink of a circular pit, whose extent, of course, I had no means of ascertaining at the moment. Groping about the masonry just below the margin, I succeeded in dislodging a small fragment, and let it fall into the abyss⁶. For many seconds I hearkened⁷ to its reverberations as it dashed⁸ against the sides of the chasm in its descent; at length, there was a sullen plunge into water, succeeded by loud echoes. At the same moment, there came a sound resembling the quick opening and as rapid closing of a door overhead, while a faint

Tyto výzkumy mnoho smyslu neměly – naděje nebyla pražádná –, a přece mne jistá zvědavost nabádala, abych pokračoval. Odstoupil jsem od zdi a odhodlal se přejít celý prostor napříč. Zprvu jsem postupoval nesmírně obezřetně, neboť podlaha, třebaže se zdála pevná, byla zrádně kluzká. Konečně jsem si dodal odvahy a vykročil rázněji; umínil jsem si přejít prostor pokud možno přímočaře. Tak jsem postoupil deset až dvanáct kroků, pak se mi však připletl pod nohy cár, visící z mé roztržené kutny. Přišlápl jsem si jej a prudce upadl na obličej.

Zprvu jsem byl pádem tak zmaten, že jsem si hned nevšiml poněkud zarážející okolnosti, která mne však záhy poté, ještě když jsem ležel, zaujala. Bradou jsem se totiž dotýkal podlahy, kdežto rty i horní část obličeje, třebaže zjevně spočívaly níže než brada, se nedotýkaly ničeho. A zároveň jako by se mi čelo hroužilo do lepkavého dýmu a do nozder mi stoupal podivný zápach tlející plísně. Natáhl jsem ruku a zachvěl jsem se děsem, neboť jsem zjistil, že jsem upadl těsně na okraj kruhové jámy, jejíž rozměry jsem ovšem zatím nemohl odhadnout. Šmátral jsem po zdi hned pod roubením jámy a podařilo se mi vydrolit malý úlomek; ten jsem pak hodil do prohlubně. Po mnoho vteřin jsem slyšel, jak při pádu naráží o stěny propasti; konečně se ozvalo duté žbluňknutí a po něm zvučné ozvěny. V též okamžiku jsem zaslechl zvuk, jako by se mi nad hlavou rychle otevřely a právě tak rychle zavřely dveře, a tmou jako by náhle probleskl slabý zákmit světla, který zase

1.caution, n.: being careful to avoid danger or mistakes. *You should exercise extreme caution when driving in fog.* (OBEZŘETNOST, OPATRNOST))

2.remnant, n.: small remaining quantity or part or number of things or people. *Remnants of a meal.* (ZBYTEK)

3.to entangle, v.: 1.to cause sb/sth/oneself to become twisted, tangled or caught (in sth). *The bird got entangled in the wire netting.* 2.(figurative) to involve sb/oneself (in difficulties or complicated circumstances). *To become entangled in money problems.* (ZAMOTAT, ZAPLÉST)

4.to apprehend, v.: 1.dated; to grasp the meaning of (sb/sth), to understand. *Do I apprehend you aright?* (=Do you mean what I think you mean?) (CHÁPAT, VNÍMAT) 2.formal; to seize sb, to arrest. *The thief was apprehended (by the police) in the act of stealing a car.* (ZADRŽET, ZATKNOUT)

gleam of light flashed suddenly through the gloom, and as suddenly faded away¹.

I saw clearly the doom which had been prepared for me, and congratulated myself upon² the timely³ accident by which I had escaped. Another step before my fall, and the world had seen me no more. And the death just avoided was of that very character which I had regarded as fabulous and frivolous in the tales respecting the Inquisition. To the victims of its tyranny, there was the choice of death with its direst physical agonies, or death with its most hideous moral horrors. I had been reserved for the latter. By long suffering my nerves had been unstrung, until I trembled at the sound of my own voice, and had become in every respect a fitting subject for the species of torture which awaited me.

Shaking in every limb⁴, I groped my way back to the wall – resolving⁵ there to perish rather than risk the terrors of the wells, of which my imagination now pictured many in various positions about the dungeon. In other conditions of mind, I might have had courage to end my misery at once, by a plunge into one of these abysses; but now I was the veriest⁶ of cowards. Neither could I forget what I had read of these pits – that the *sudden* extinction of life formed no part of their most horrible plan.

Agitation of spirit kept me awake for many long hours, but at length I again slumbered. Upon arousing, I found by my side, as before, a loaf and a pitcher of water. A burning thirst consumed me, and I emptied the vessel at a draught. It must have been drugged – for scarcely had I drunk, before I became irresistibly drowsy⁷. A deep sleep fell upon me – a sleep like

5.startling, adj.: very surprising, astonishing, remarkable. *What startling news!* (PŘEKVAPIVÝ, ALARMUJÍCÍ) Compare with: **to startle**, v.: to give a sudden shock or surprise to sb. *The sudden noise in the bushes startled her horse.* (PŘEKVAPIT, VYLEKAT)

6.abys, n.: hole so deep that it seems to have no bottom. Figurative; *an abyss of despair/loneliness etc.* (PROPAST)

7.to hearken, v., archaic: (to sb/sth); to listen. (NASLOUCHAT pozorně komu)

8.to dash, v.: 1.to move suddenly and quickly, to rush. *I must dash* (=leave quickly) (HNÁT SE, ŘÍTIT SE) 2.to strike forcefully. *Waves dashed against the harbour wall.* (ROZBÍT (SE), ROZ/TRÍTIT (SE))

1.to fade away, v.adv.: 1.to become gradually fainter. *The music faded away. Memories of the homeland faded away after many years.* 2.(informal)

tak náhle pohasl.

Poznal jsem, do jaké záhuby jsem se řítit, a zaradoval se z včasné náhody, která mne zachránila. Stačil jediný krok a byla by po mně veta. A právě takovou smrt – jaké jsem teď o vlas unikl – smrt z povídaček o inkvizici, považoval jsem za bujnou smyšlenku. Oběti tyranické inkvizice měly na vybranou: umírat buď za strašlivých muk tělesných, anebo s obludnými hrůzami duševními. Mně zřejmě určili smrt druhou. Dlouhými útrapami jsem byl vnitřně tak rozerván, že jsem se třásl už při zvuku vlastního hlasu a stal se tak v každém ohledu vhodným předmětem pro druh mučení, který mne čekal.

Drkotaje zuby, tápal jsem zpátky ke zdi a umiňoval si, že raději zahynu tam, než abych riskoval hrůzy šachet, kterých se mi teď v obraznosti vyrojilo několik v různých místech žaláře. Za jiného rozpoložení myslí bych se byl odvážil skoncovat rázem svou bídu skokem do jedné z nich; teď však byl ze mne ten nejhorší zbabělec. Také jsem ovšem nemohl zapomenout na to, co jsem četl o těchto jámách – jejich strašlivým účelem není usmrcovat oběti náhle.

Z přílišného rozrušení jsem probděl dlouhé hodiny; pak jsem však přece jen usnul. Když jsem se probudil, našel jsem vedle sebe tak jako předtím chléb a džbán s vodou. Mučila mne palčivá žízeň a naráz jsem nádobu vyprázdnil. Jistě v ní bylo něco omamného, neboť sotva jsem dopil, už se mi klížila víčka. Přepadl mne hluboký

to disappear slowly or secretly, to leave quietly. *When the police arrived, the crowd faded away.* (ROZPLYNOUT SE)

2.to congratulate (oneself) **on/upon**, v.prep.: 1.to feel pleased with (oneself) about (sth). *We can congratulate ourselves on our good luck in finding the right house so quickly.* 2.to express one's pleasure to (sb) about (sth or doing sth good) *The whole family congratulated Jim on getting the job.* (GRATULOVAT (SI))

3.timely, adj.: occurring at just the right time. *Thanks to your timely intervention. This has been a timely reminder of the need for constant care.* (VČASNÝ)

4.limb, n.: 1.leg, arm or wing. *I need to sit down and rest my weary limbs.*

that of death. How long it lasted, of course I know not; but when, once again, I unclosed my eyes, the objects around me were visible. By a wild, sulphurous lustre, the origin of which I could not at first determine, I was enabled¹ to see the extent and aspect of the prison.

In its size I had been greatly mistaken. The whole circuit of its walls did not exceed² twenty-five yards. For some minutes this fact occasioned me a world of vain trouble; vain indeed – for what could be of less importance, under the terrible circumstances which environed me, than the mere dimensions of my dungeon³? But my soul took a wild interest in trifles, and I busied myself in endeavours to account for⁴ the error I had committed in my measurement. The truth at length flashed upon me. In my first attempt at exploration I had counted fifty-two paces, up to the period when I fell: I must then have been within a pace or two of the fragment of serge; in fact, I had nearly performed the circuit of the vault. I then slept – and, upon awaking, I must have returned upon my steps – thus supposing the circuit nearly double what it actually was. My confusion of mind prevented me from observing that I began my tour with the wall to the left, and ended it with the wall to the right.

I had been deceived⁵, too, in respect to the shape of the enclosure⁶. In feeling my way I had found many angles, and thus deduced an idea of great irregularity; so potent is the effect of total darkness upon one arousing from lethargy or sleep! The angles were simply those of a few slight depressions, or nich-

(ÚD) 2.main branch of a tree. (HLAVNÍ VĚTEV)

5.to resolve (on/upon/against sth/doing sth), v., formal: 1.to decide firmly, to determine. *She resolved that she would never see him again/never to see him again.* 2.to solve or settle (problems, doubts) *To resolve an argument/a difficulty/a crisis.* (ROZHODNOUT, VYŘEŠIT)

6.very, adj.: 1.is used to emphasize a noun. *He knows our very thoughts.* 2.extreme. *At the very end/beginning.* (ÚPLNÝ)

7.drowsy, adj.: 1.half asleep, feeling sleepy. *This drug can make you drowsy.* 2.making sb feel sleepy. *Drowsy summer weather.* (OSPALÝ)

spánek – podobný spánku smrti. Nevím ovšem, jak dlouho jsem spal, ale když jsem znovu otevřel oči, rozeznával jsem své okolí. V přízračné sirnaté záři – nevěděl jsem zprvu, odkud se linula – mohl jsem obhlédnout rozsah i tvar žaláře.

Pokud šlo o jeho velikost, značně jsem se zmýlil. Zeď neměřila kolem dokola víc než dvacet pět yardů. Tento objev mne na chvíli zcela zbytečně potrápil; věru zbytečně – vždyť v strašlivém postavení, v němž jsem vězel, mohlo mít sotva něco menší význam než právě rozměry mé cely. Byl jsem však posedlý vyzkoumat každou maličkost a všemožně jsem si chtěl vysvětlit, jak jsem se při měření cely spletl. Konečně mi svitlo. Při prvním pokusu napočítal jsem dvaapadesát kroků do chvíle, kdy jsem klesl; dostal jsem se tehdy nepochybně až na jeden nebo dva kroky k útržku látky – ve skutečnosti jsem tedy obešel téměř celou kryptu. Pak jsem usnul, a když jsem se probрал, patrně jsem se stejnou cestou vrátil – jedině tak jsem se mohl domnívat, že obvod cely je dvakrát delší než ve skutečnosti. Byl jsem zcela vyšínutý, a tak jsem ani nepostřehl, že jsem na svou pouť vyrazil se zdí po levici a končil se zdí po pravé ruce.

Také v odhadování tvaru vězení mne cosi zmátlo. Když jsem tápal vpřed, nahmatal jsem ve zdi množství hran, což mi vnuklo představu velké nepravidelnosti – tak mocný má účinek naprostá tma na člověka, který procítá z letargie či spánku! Byly to prostě hrany několika porůznu rozložených, mírně propadlých či vy-

1.to enable, v.: 1.to make sb able to do sth by giving him the necessary authority or means. *This pass enables me to travel half-price on trains.* 2.to make (sth) possible. *The conference will enable grater international co-operation.* (UMOŽNIT)

2.to exceed, v.: 1.to be greater or more numerous than. *The number admitted must not exceed 200.* 2.to go beyond what is allowed, necessary or advisable. *To exceed the speed limit* (=to drive faster than is allowed). (PŘEKROČIT míru, PŘESAHOVAT)

3.dungeon, n.: underground prison cell, especially in a castle. (ŽALÁŘ, PODZEMNÍ KOBKA)

4.to account for, v.prep.: to be the explanation of sth, to explain the cause of sth. *His illness accounts for his absence.* (OBJASNIT, VYSVĚTLIT)

5.to deceive, v.: to make sb believe sth that is not true (so as to make him

es, at odd intervals. The general shape of the prison was square. What I had taken for masonry seemed now to be iron, or some other metal, in huge plates, whose sutures or joints occasioned the depression. The entire surface of this metallic enclosure was rudely daubed¹ in all the hideous and repulsive devices to which the charnel superstition of the monks has given rise. The figures of fiends in aspects of menace, with skeleton forms, and other more really fearful images, overspread and disfigured the walls. I observed that the outlines of these monstrosities were sufficiently distinct, but that the colours seemed faded and blurred, as if from the effects of a damp atmosphere. I now noticed the floor, too, which was of stone. In the centre yawned² the circular pit from whose jaws³ I had escaped; but it was the only one in the dungeon.

All this I saw indistinctly and by much effort – for my personal condition had been greatly changed during slumber. I now lay upon my back, and at full length, on a species⁴ of low framework of wood. To this I was securely bound by a long strap resembling a surcingle. It passed in many convolutions about my limbs and body, leaving at liberty only my head, and my left arm to such extent, that I could, by dint of⁵ much exertion⁶, supply myself with food from an earthen⁷ dish which lay by my side on the floor. I saw, to my horror, that the pitcher had been removed. I say to my horror – for I was consumed with intolerable thirst. This thirst it appeared to be the design of my persecutors to stimulate – for the food in the dish was meat pungently seasoned.

Looking upward, I surveyed the ceiling of my prison. It was some thirty or forty feet overhead, and constructed much

klenutých míst. Tvar žaláře byl zhruba čtverec. Co jsem pokládal za zdivo, vypadalo teď jako obrovské pláty železa či jiného kovu, a jejich švy a spáry vytvářely ony výklenky. Celý povrch tohoto kovového pásu byl počmárán příšernými, odpornými výplody, vyvěrajícími z mnišských pověr o záhrobí. Postavy hrozcích d'áblů, kostlivců a mnoho dalších, vskutku úděsných obrazů pokrývalo a hyzdilo stěny. Všiml jsem si, že obrysy těchto nestvůr jsou celkem zřetelné, jejich barvy jsou však patrně účinkem vlhka vybledlé a rozmazané. Také podlahy jsem si teď povšiml. Byla kamenná. Uprostřed zela okrouhlá jáma, jejímuž jícnu jsem unikl; byla tu však pouze jediná.

To vše jsem viděl jen nejasně a s velikou námahou, neboť mé postavení i poloha se během spánku podstatně změnily. Ležel jsem teď zcela natažen na zádech na jakémsi nízkém dřevěném rámu. Byl jsem k němu pevně připoután dlouhým pásem, který se podobal popruhu. Mnohonásobně mi ovíjel údy a tělo a ponechával trochu volnosti jen hlavě a levé paži, takže jsem se mohl jakžtakž krmit z hlíněné misky, která ležela po mém boku na zemi. S hrůzou jsem shledal, že džbán zmizel; ano, s hrůzou, neboť mne trýznila nesnesitelná žízeň. A moji mučitelé zřejmě zamýšleli tuto žízeň stupňovat – jídlo na misce bylo totiž palčivě okořeněno.

Hleděl jsem vzhůru a prohlížel si strop cely. Klenul se asi třicet, možná čtyřicet stop nad mou hlavou a byl sestrojen podobně jako postranní stěny. Na jedné desce

do sth), deliberately mislead. *His friendly manner did not deceive us for long. We were deceived into believing that he could help us.* (O/KLAMAT, PODVĚST)

6. enclosure, n.: enclosing of land, piece of land that is enclosed. *She keeps a horse in that enclosure.* (UZAVŘENÍ, OHRAZENÍ) Also: a thing that is enclosed (especially with a letter). *Several enclosures in the envelope.* (PŘÍLOHA v zásilce)

1.to daub, v.: to put (a soft substance) on (a surface) in a rough or careless way. *She daubed her face with thick make-up. Trousers daubed* (=made dirty) *with mud.* (NAMÁZNOUT, ZAMAZAT, POKECAT, NAPATLAT)

2.to yawn, v.: (of large holes) to be wide open. *The deep crevasse yawned at their feet.* (ZET - zející) Also: to take (usually involuntarily) a deep breath with the mouth wide open, as when sleepy or bored. (ZÍVAT)

3.jaw, n.: either of the bone structures containing the teeth. *The upper/lower jaw. The crocodiles jaws snapped shut.* Figurative; *Into/out of the jaws of death.* (=great danger) (ČELIST)

4.species of, n.: (informal) sort, type. *An odd species of writer.* More often: a group of animals or plants within a genus. (DRUH, TYP)

5.by dint of sth, idiom: by means of sth. *He succeeded by dint of hard work.*

as the side walls. In one of its panels a very singular figure riveted¹ my whole attention. It was the painted figure of Time as he is commonly represented, save that², in lieu of a scythe, he held what, at a casual glance, I supposed to be the pictured image of a huge pendulum, such as we see on antique clocks. There was something, however, in the appearance of this machine which caused me to regard it more attentively. While I gazed directly upward at it (for its position was immediately over my own) I fancied that I saw it in motion. In an instant afterward the fancy was confirmed. Its sweep was brief, and of course slow. I watched it for some minutes somewhat in fear, but more in wonder. Wearied³ at length with observing its dull movement, I turned my eyes upon the other objects in the cell.

A slight noise attracted my notice⁴, and, looking to the floor, I saw several enormous rats traversing it. They had issued from the well which lay just within view to my right. Even then, while I gazed, they came up in troops, hurriedly, with ravenous eyes, allured by the scent of the meat. From this it required much effort and attention to scare them away⁵.

It might have been half an hour, perhaps even an hour (for I could take but imperfect note of time), before I again cast my eyes⁶ upward. What I then saw confounded and amazed me. The sweep of the pendulum had increased in extent by nearly a yard. As a natural consequence its velocity was also much greater. But what mainly disturbed me was the idea that it had perceptibly *descended*. I now observed – with what horror it is needless to say – that its nether extremity was formed of a crescent of glittering steel, about a foot in length from

mne silně zaujala prapodivná postava. Byla to postava Času, tak jak se obvykle maluje, až na to, že místo kosy držela v ruce cosi, co jsem na první pohled pokládal za malovanou podobu ohromného kyvadla, jaká vídáme na starých hodinách. Ve vzhledu tohoto mechanismu však něco nutilo k pozornější prohlídce. Jak jsem tak na ně vzhůru hleděl (kyvadlo viselo přímo nade mnou), měl jsem dojem, že se hýbá. Vzápětí jsem shledal, že je to pravda. Kývalo se v krátkých kmitech a ovšem zvolna. Několik minut jsem je tak pozoroval spíše s podivem než s bázní. Posléze mne jeho jednotvárný pohyb unavil a zadíval jsem se jinam.

Zaslechl jsem totiž slabý šelest, a když jsem pohlédl na zem, viděl jsem, jak se tu pohybuje několik obrovských krys. Vylézaly ze šachty, kterou jsem měl před očima hned po pravici. A nedbajíce mého upřeného pohledu, hrnuly se sem v houfech s lačnýmýma očima; lákal je pach masa. Jen s velkým, soustředěným vypětím jsem je od něho odháněl.

Po půlhodině (snad uplynula i hodina – měl jsem nejasnou představu o čase) jsem opět vzhlédl. A teď jsem spatřil něco, co mne opravdu zmátlo a udivilo. Dráha kyvadla se prodloužila bezmála o yard. A jeho rychlost byla přirozeně také mnohem větší. Ale hlavně mne znepokojil dojem, že znatelně *pokleslo*. Nyní jsem pozoroval – netřeba dodávat s jakým děsem –, že jeho spodní konec tvoří srpek třípytné oceli, dlouhý asi stopu od hrotu k hrotu, které trčí vzhůru, a že hrana srpku je

(POMOCÍ ČEHO)

6.exertion, n.: great effort. *He failed to lift the rock in spite of all his exertions.* (NÁMAHA, ÚSILÍ) Also: action of applying influence. *Exertion of authority over others is not always wise, persuasion may be better.* (VYUŽITÍ, UPLATŇOVÁNÍ)

7.earthen, adj: made of earth. *Earthen floors.* Also: made of baked clay. *Earthen pots.* (HLINĚNÝ)

1.to rivet, v.: 1.to fasten sth with **rivets** (=metal pin or bolt for fastening two pieces of metal together) *Riveted together/down/in place.* (S/NÝTOVAT) 2.to make sth immobile, to fix. *We stood riveted (to the spot).* 3.to attract and strongly hold the attention of sb. *I was absolutely riveted by her story.* (PŘIBÍT, UPŘÍT POZORNOST)

2.save (for) that...: you use 'save for' to introduce the only things, people, or ideas that prevent your main statement from being completely true. *The curtained stage was empty save for a few pieces of furniture.* (AŽ NA, KROMĚ)

3.wearied, from **to weary**, v.: to make sb feel annoyed or impatient. *It wearies me to have to explain everything in such detail. She was wearied by the constant noise.* (see p.30) **Weary**, adj.: very tired, no longer interested. *I'm*

horn to horn; the horns upward, and the under edge evidently as keen as that of a razor. Like a razor also, it seemed massy and heavy, tapering from the edge into a solid and broad structure above. It was appended¹ to a weighty rod of brass, and the whole *hissed* as it swung through the air.

I could no longer doubt the doom prepared for me by monkish ingenuity in torture. My cognizance of the pit had become known to the inquisitorial agents – *the pit*, whose horrors had been destined for so bold a recusant as myself – *the pit*, typical of hell and regarded by rumour as the Ultima Thule of all their punishments. The plunge² into this pit I had avoided by the merest of accidents, and I knew that surprise, or entrapment into torment, formed an important portion of all the grotesquerie of these dungeon deaths. Having failed³ to fall, it was no part of the demon plan to hurl⁴ me into the abyss, and thus (there being no alternative) a different and a milder destruction awaited me. Milder! I half smiled in my agony as I thought of such application of such a term.

What boots⁵ it to tell of the long, long hours of horror more than mortal, during which I counted the rushing oscillations of the steel! Inch by inch – line by line – with a descent only appreciable⁶ at intervals that seemed ages – down and still down it came! Days passed – it might have been that many days passed – ere⁷ it swept so closely over me as to fan me with its acrid breath. The odour of the sharp steel forced itself into my nostrils. I prayed – I wearied heaven with my prayer⁸ for its more speedy descent. I grew frantically mad, and struggled to force myself upward against the sweep of the fearful

weary of hearing about your problems. (UNAVENÝ; UNAVIT, OTRÁVIT)

4.notice, n.: as in **to come to sb's notice**, idiom, formal: to be seen, heard. *It has come to my notice that you have been stealing.* **To take no notice**, idiom: to pay no attention to (sb). *Take no notice! Don't take any notice of what he says.* (VŠIMNOUT SI, VŠÍMAT SI)

5.to scare away/off, v.adv., informal: to discourage sb by fear, to make (sb or an animal) leave through fear. *Higher coffee prices are scaring away the customers, many are drinking tea instead.* (VYPLAŠIT a zahnat na útek)

6.to cast one's eyes/an eye (over sb/sth.), idiom: to look or examine sb/sth quickly. *Would you cast your eye over these calculations to check that they are correct?* (SKOUKNOUT, PŘELÉTNOUT očima)

zřejmě ostrá jako břitva. A jako břitva byl patrně i bytelný a těžký, neboť od ostří vybíhal vzhůru do pevného, širokého tvaru. Byl připevněn k mohutné mosazné tyči, a jak se houpal, svištěl vzduchem.

Již jsem věděl najisto, jaký konec mi přichystala mučitelská vynalézavost mnichů. Pochopům inkvizice neušlo, že jsem rozpoznal *jámu*, jejíž hrůzy měl okusit tak zapřísáhlý kacíf, jakým jsem byl já – jámu, ten symbol pekla, podle pověstí považovaný za nejzazší vrchol všech jejich trestů. Do této jámy jsem jen čirou náhodou neupadl a dobře jsem věděl, že právě nečekaně, zálučně připravená muka dodávají těmto vraždám v kryptách zvrácené pitvornosti. Když jsem tedy do propasti nespadl, nebylo už ďábelským záměrem teď mě tam vrhnout, ale připravit mi záhubu (druhé volby zřejmě nebylo) jinou a mírnější. Mírnější! V svém žalu jsem se pousmál výrazu, jakým jsem označil ten hrůzný pojem.

Proč vykládat o dlouhých, předlouhých hodinách smrtelného, ba víc než smrtelného děsu, kdy jsem odpočítával svištěcí kmity oceli! Kyvadlo klesalo níž a níž – coul po coulu – zlomeček po zlomečku – po stupních rozpoznatelných jen v intervalech, které trvaly věky! Teprve po několika dnech – ano, mnoho dní možná uplynulo – začínalo kmitat tak těsně nade mnou, že mne ovíval jeho břitký dech. Do chřípí se mi tlačil pach ostré oceli. Modlil jsem se – zapřísahal jsem do omrzení nebesa, aby urychlila sestup kyvadla. Běsil jsem, šlel, vši mocí jsem se zdvíhal proti švihům strašlivého handžáru. A pak jsem se znenadání utišil a jen se usmíval na blyštivou smrt jako

1.to append, v., formal: to attach or add sth (esp in writing). *To append one's signature to a document.* (PŘIPOJIT, DODAT)

2.plunge, n., **to plunge**, v.: to fall into sth suddenly and with force. *To plunge (one's hand) into cold water.* (PONOŘIT (SE))

3.to fail to fall, v.: to be unsuccessful in sth. *She failed to reach the semi-finals. I passed in maths but failed in French.* (NEPODAŘIT SE, NEUSPĚT)

4.to hurl, v.: to throw sth violently and with considerable force, to fling. *He hurled himself into his work. Hurling stones and curses.* **To toss** is used for throwing light objects aimlessly. *Tossing confetti pell-mell.* **To fling** suggests aimlessness and a forceful wildness of movement, not necessarily throwing light objects. *He flung his books on the table.* (HODIT,

scimitar. And then I fell suddenly calm, and lay smiling at the glittering death, as a child at some rare bauble.

There was another interval of utter¹ insensibility; it was brief; for, upon again lapsing into life, there had been no perceptible descent in the pendulum. But it might have been long – for I knew there were demons who took note of my swoon, and who could have arrested the vibration at pleasure. Upon my recovery, too, I felt very – oh! inexpressibly – sick and weak, as if through long inanition². Even amid the agonies of that period, the human nature craved³ food. With painful effort I outstretched my left arm as far as my bonds permitted, and took possession of the small remnant which had been spared me by the rats. As I put a portion of it within my lips, there rushed to my mind a half-formed thought of joy – of hope. Yet what business had I with hope? It was, as I say, a half-formed thought – man has many such, which are never completed. I felt that it was of joy – of hope; but I felt also that it had perished in its formation. In vain I struggled to perfect – to regain⁴ it. Long suffering had nearly annihilated all my ordinary powers of mind. I was an imbecile – an idiot.

The vibration of the pendulum was at right angles to my length. I saw that the crescent was designed to cross the region of the heart. It would fray⁵ the serge of my robe – it would return and repeat its operations – again – and again. Notwithstanding its terrifically wide sweep (some thirty feet or more), and the hissing vigour of its descent, sufficient to sunder⁶ these very walls of iron, still the fraying of my robe would be all that, for several minutes, it would accomplish.

VRHNOUT)

5.to boot, v.: informal, to kick sth hard. *To boot a ball.* (NAKOPNOUT) You say **to boot** when you have just added a further comment to sth that you have said. Its a literary expression. *She was brilliant, rich, and beautiful to boot.* (NADTO, NAVÍC) *It boots not to look backwards.* (Nemá smysl se dívat nazpět) *What boots it to say it again?* (Jaký to MÁ SMYSL ...)

6.appreciable, adj.: that can be seen or felt, considerable. *An appreciable drop in temperature.* (OCENITELNÝ, STOJÍCÍ ZA ZMÍNKU)

7.ere, conj./prep., archaic: before. *Ere break of day. Ere long* (=soon).

dítě na podivnou cetku.

Znovu mne načas obestřely mrákoty; byla to jistě jen chvilíčka, neboť když jsem nabył vědomí, nezpozoroval jsem další pokles kyvadla. Ale právě tak mohla uplynout dlouhá doba – vždyť jsem věděl, že těm ukrutným ďáblům neunikly mé mdloby a že stroj mohou zastavit, kdy se jim zlíbí. Když jsem se probral, bylo mi nadto nevýslovně špatně a mdlo, jakoby po dlouhém hladovění. I v tomto čase smrtelné úzkosti prahla lidská přirozenost po jídle. A s bolestným úsilím, pokud mi to pouta dovolovala, natáhl jsem levou ruku a uchopil ubohý zbytek jídla, který mi krysy nesežraly. Jakmile jsem vsunul sousto mezi rty, bleskl mi hlavou jakýsi nedomyšlený nápad – byla v něm radost i naděje. Jakou jsem si však já mohl dělat nadějí? Byl to, jak říkám, nedomyšlený nápad, jakých má člověk mnoho a nikdy je nestačí domyslit. Tušil jsem, že v něm byla radost i naděje; ale také jsem cítil, že se hned v zárodku rozplynul. Marně jsem se namáhal dobrat se k němu, znovu si jej vybavit. Dlouhé útrapy zničily takřka nadobro mé nejzákladnější duševní schopnosti. Zhloupl jsem – byl ze mne idiot.

Kyvadlo kmitalo v pravém úhlu k mému trupu. Viděl jsem, že srpek jej křížuje nad krajinou srdeční. Později roztřepí tkaninu mé kutny; vrátí se, znovu zachytí – znovu a znovu se bude vracet a sekat. Přes děsivé rozpětí kyvu (snad třicet i více stop) a neúprosné svištivé rázy, jimiž by rozfalo i ty železné stěny kolem, rvalo by mi po několik minut toliko šaty – nic víc. A u této představy

(DŘÍVE NEŽ, PŘED)

8.prayer, n.: solemn request to God or to an object of worship. *To say one's prayers = to pray*, v.: *They prayed (to God) for an end to their sufferings.* (MODLITBA, MODLIT SE)

And at this thought I paused. I dared not go further than this reflection. I dwelt upon¹ it with a pertinacity of attention – as if, in so dwelling, I could arrest *here* the descent of the steel. I forced myself to ponder² upon the sound of the crescent as it should pass across the garment – upon the peculiar thrilling sensation which the friction of cloth produces on the nerves. I pondered upon all this frivolity until my teeth were on edge³.

Down – steadily down it crept. I took a frenzied pleasure in contrasting its downward with its lateral velocity. To the right – to the left – far and wide – with the shriek of a damned spirit! to my heart, with the stealthy pace of the tiger! I alternately laughed and howled⁴, as the one or the other idea grew predominant.

Down – certainly, relentlessly down! It vibrated within three inches of my bosom! I struggled violently – furiously – to free my left arm. This was free only from the elbow to the hand. I could reach the latter⁵, from the platter beside me, to my mouth, with great effort, but no farther. Could I have broken the fastenings above the elbow, I would have seized and attempted to arrest the pendulum. I might as well have attempted to arrest an avalanche!

Down – still unceasingly – still inevitably down! I gasped⁶ and struggled at each vibration. I shrank⁷ convulsively at its every sweep. My eyes followed its outward or upward whirls with the eagerness of the most unmeaning despair; they closed themselves spasmodically at the descent, although

1.utter, adj.: is used to give extra emphasis to a noun; complete, total, absolute. *Utter darkness. An utter lie/disaster.* (NAPROSTÝ, DOKONALÝ)

2.inanition, n.: exhaustion from lack of food, lack of strength or spirit. (VYČERPÁNÍ, VYHUBNUTÍ, VYHLADOVĚLOST, LETARGIE)

3.to crave (for) sth, v.: 1.to have a strong desire for sth. *I was craving for a drink.* (TOUŽIT) 2.archaic; ask for sth earnestly, to beg for. *To crave sb's mercy/forgiveness.* (úpěnlivě PROSIT o)

4.to regain, v.: to get sth back again after losing it, to recover. *To regain consciousness.* (ZNOVU ZÍSKAT, ZNOVU NABÝT)

5.to fray, v.: 1.(to cause sth to) become worn, so that there are loose threads, fibres or wires. *This cloth frays easily. Constant rubbing will fray even the thickest rope.* (ODŘÍT, ROZEDŘÍT) 2.to become strained and irritated. *Relations between us have become frayed through a series of misunder-*

jsem se zastavil – netroufal jsem si zatím přemýšlet dál. Tak houževnatě jsem se do ní pohřížil, tak jsem na té myšlence ulpěl, jako bych jí mohl další sestup oceli zarazit. Nutil jsem se k úvahám o tom, jaký asi zvuk vydá ten srpek, až mi smýkne přes oděv – o zvláštním, mrazivém záchvěvu, jaký asi proběhne nervy, až se ocel oře o látku. Tak dlouho jsem se probíral těmito maličkostmi, až mi stydla krev v žilách.

Dolů – neustále dolů se šinulo. Začal jsem s bláznivou rozkoší porovnávat rychlost, s jakou klesalo, s rychlostí, s jakou kmitalo. Doprava – doleva – daleko vzhůru – se skřekem zatracence! S kradmým skokem tygra rovnou k mému srdci! Chvilí jsem se smál, chvilí zoufale naříkal, jak ta nebo ona představa ve mně převládala.

Dolů – neodvratně, neúprosně dolů! Jen tři palce nad hrudí mi teď kmitalo! Zběsile jsem se snažil vyprostit levou paži. Byla volná jen od lokte k prsům. Stěží jsem dosáhl od mísy k ústům – ani o vlas dál. Kdybych dokázal přetrhat pouta nad loktem, snad bych kyvadlo zachytil a snad bych ho i zastavil. Ale to bych se právě tak mohl pokoušet zastavit lavinu!

Dolů – stále tak nepřestajně – stále nevyhnutelně dolů! Zalykal jsem se a svíjel při každém jeho kyvu. Choužil se v křeči při každičkém švihu. S dychtivou, nesmyslnou, zoufalou nadějí jsem na kyvadlo upíral oči, když se rozmáchlo ode mne vzhůru; bezděčně jsem je mhouřil, když klouzalo dolů – třebaže smrt by mi přinesla jen úlevu – ó jak nevýslovnou úlevu! A přece mne do morku

standings. (NAPNOUT k prasknutí)

6.to sunder sth/sb (from sth/sb), v., formal: to separate sth/sb, especially by force or for ever. (DĚLIT, ŠTĚPIT, ROZTRHNOUT)

death would have been a relief, oh, how unspeakable! Still I quivered in every nerve to think how slight a sinking of the machinery would precipitate that keen, glistening axe upon my bosom. It was *hope* that prompted¹ the nerve to quiver – the frame to shrink. It was *hope* – the hope that triumphs on the rack – that whispers to the death-condemned even in the dungeons of the Inquisition.

I saw that some ten or twelve vibrations would bring the steel in actual contact with my robe – and with this observation there suddenly came over my spirit all the keen, collected calmness of despair. For the first time during many hours – or perhaps days – I *thought*. It now occurred to² me, that the bandage, or surcingle, which enveloped³ me, was *unique*. I was tied by no separate cord. The first stroke of the razor-like crescent athwart⁴ any portion of the band would so detach it that it might be unwound from my person by means of my left hand. But how fearful, in that case, the proximity⁵ of the steel! The result of the slightest struggle, how deadly! Was it likely, moreover, that the minions of the torturer had not foreseen and provided for⁶ this possibility? Was it probable that the bandage crossed my bosom in the track of the pendulum? Dreading⁷ to find my faint and, as it seemed, my last hope frustrated, I so far elevated my head as to obtain a distinct view of my breast. The surcingle enveloped my limbs and body close in all directions – *save in the path of the destroying crescent*.

Scarcely had I dropped my head back into its original position, when there flashed upon my mind what I cannot better describe than as the unformed half of that idea of deliverance to which I have previously alluded⁸, and of which a moiety only floated indeterminately through my brain when I raised food to my burning

1.to dwell upon/on, v.prep.: to think, speak or write at length about sth. *Let's not dwell on your past mistakes.* (ZABÝVAT SE OBŠÍRNĚ, VĚNOVAT SE důkladně, HOVOŘIT dlouze)

2.to ponder (on/over sth), v.: to think about sth carefully and for a long time, especially in trying to reach a decision, to consider. *I'm pondering how to respond.* (ROZVAŽOVAT, PŘEMÝŠLET, PROMÝŠLET)

3.my teeth were on edge...: to set sb's teeth on edge, idiom: (especially of a sharp sound or taste) to annoy or displease sb. (VYVÁDĚT Z KLIDU, ZNERVOŽŇOVAT, ZPŮSOBIT TRNUTÍ ZUBŮ)

4.to howl, v., also n.: long loud wailing cry of a dog, loud cry of a person expressing pain, scorn, amusement. *Wolves howling in the forest. To howl with laughter.* (VÝT, DLOUZE NAŘÍKAT)

kosti mrazilo pomyšlení, že nepatrným posunem mechanismu se mi ta břitká, lesklá sekýra zatne do hrudi. A proč mne tedy mrazilo, proč jsem se ještě chvěl a choulil? Byla to *naděje* – naděje i na skřipci triumfu-jící, naděje, která tiše promlouvá k odsouzencům na smrt i v žalářích inkvizice.

Poznal jsem, že zbývá deset, snad dvanáct rozmachů a ocel se dotkne mého šatu – a jakmile jsem si to uvědomil, prostoupil mé nitro onen zbystrělý, soustředěný chlad, jaký provází zoufalství. Po mnoha hodinách a dnech jsem zase *přemýšlel*. Teď mě napadlo, že řemen, kterým jsem omotán, je z jediného kusu. Žádný provaz, nic jiného mne nepoutalo. Stačí tedy jeden úder břitkého srpku do kteréhokoli dílce řemenu – a pouto je rozřato; pak je mohu levou rukou snadno stáhnout z těla.

Ale jak hrozivě blízko by ocel švihala! Jen malinko se vzepřít znamenalo by smrt. Ale cožpak by pochopové inkvizice tuto možnost nepředvídali? Cožpak by jí nezabránili? A křížuje se pouto na mé hrudi právě s dráhou kyvadla? V předtuše, že se má chabá a patrně poslední naděje rozplyne, zvedl jsem hlavu natolik, abych si viděl na hrud'. Popruh obepal mé údy a tělo křížem krážem – *jenom ne v dráze smrtonosné sekery!*

Sotva mi hlava klesla do dřívější polohy, blesklo mi cosi myslí, co bych mohl nejspíš označit jako druhou část oné nedomyšlené spásné myšlenky, o níž jsem se zmínil, jejíž úryvek mi mlhavě prolétl myslí, když jsem k rozpáleným rtům zdvihl pokrm. Teď už tedy byl nápad

5.the latter, pron., formal: the second of two things or people already mentioned. *Many support the former alternative, but personally I favour the latter (one).* (DRUHÝ ze dvou)

6.to gasp, v.: to take one or more quick deep breaths with open mouth, because of surprise or exhaustion. *To gasp like a fish out of water. The exhausted runner was gasping for air/breath.* (TĚŽCE DÝCHAT, PRUDCE SE NADECHNOUT, ZAJÍKNOUT SE) Compare with **to pant**, v.: to breathe with short quick breathes. *She was panting heavily as she ran.* See p.43. (FUNĚT, SUPĚT, TĚŽCE DÝCHAT)

7.to shrink/shrink or shrunk/shrunk, v.: (to cause sth to) become smaller, especially because of moisture or heat or cold. *The hot water shrunk my pullover.* (CHOULIT SE, ZMENŠOVAT SE, SMRŠTIT SE)

lips. The whole thought was now present – feeble, scarcely sane, scarcely definite – but still entire. I proceeded at once, with the nervous energy of despair, to attempt its execution.

For many hours the immediate vicinity of the low framework upon which I lay had been literally swarming¹ with rats. They were wild, bold, ravenous – their red eyes glaring upon me as if they waited but for motionlessness on my part² to make me their prey³. ‘To what food,’ I thought, ‘have they been accustomed in the well?’

They had devoured, in spite of all my efforts to prevent them, all but a small remnant of the contents⁴ of the dish. I had fallen in to an habitual see-saw⁵ or wave of the hand about the platter; and, at length, the unconscious uniformity of the movement deprived it of effect. In their voracity, the vermin frequently fastened their sharp fangs⁶ in my fingers. With the particles of the oily and spicy viand which now remained, I thoroughly rubbed the bandage wherever I could reach it; then, raising my hand from the floor, I lay breathlessly still.

At first, the ravenous animals were startled and terrified at the change – at the cessation of movement. They shrank alarmedly back; many sought the well. But this was only for a moment. I had not counted in vain upon their voracity. Observing that I remained without motion, one or two of the boldest leaped upon the framework, and smelt at the surcingle. This seemed the signal for a general rush. Forth⁷ from the well they hurried in fresh troops. They clung to the wood – they overran it, and leaped in hundreds upon my person. The measured movement of the pendulum disturbed them not at all. Avoiding its strokes, they busied themselves with

celý – sice temný, snad trochu šílený, nevyhraněný, přece však úplný. S horečnou pílí zoufalce začal jsem jej okamžitě uskutečňovat.

Již dlouho se nejbližší okolí nízkého rámu, na němž jsem ležel, doslova hemžilo krysami. Byly divoké, drzé, lačné, civěly na mne rudýma očima, jako by se nemohly dočkat, až se na mne vrhnou, jakmile se přestanu hýbat. „Co asi jsou zvyklé žrát v té jámě?“ pomyslel jsem si.

Třebaže jsem je vši mocí hleděl odehnat, zhlitly bezmála všechno mé jídlo. Bez ustání jsem nad miskou mával či kroužil rukou, ale pro svou bezděčnou jednotvárnost přestal pohyb posléze působit. Ta žravá chamraď se mi co chvíli zahryzávala do prstů. Potřel jsem teď zbytky toho mazlavého ostrého pokrmu svá pouta, kam jsem jen na ně dosáhl; pak jsem zdvihl ze země ruku a zůstal strnule, bez dechu ležet.

Změna – ta náhlá nehybnost – hladovou havěť zprvu poplašila, postrašila. Některé z krys bázlivě ucouvly, mnohé se vrhly do jámy. To však trvalo jen chvíli. Nadarmo jsem nespolehal na jejich nenasytnost. Jakmile zpozorovaly, že se nehýbám, vyskočilo jich pár nejdrzejších na mou pryčnu a čichaly k popruhu. To byl zřejmě signál k hromadnému náporu. Nové a nové hordy se hrnuly z jámy. Vydrápaly se na rám, ztekly jej a po stovkách se vrhaly na mé tělo. Pravidelný pohyb kyvadla je ani trochu nerušil. Uhýbaly jeho úderům a hleděly si pomazaných pout. Jejich rostoucí houfy na mne nalehly, zaplavily mne. Svíjely se mi na hrdle, studený-

1.to prompt, v.: to cause or incite sb to do sth, to inspire. *The accident prompted her to renew her insurance.* Also: to help (an actor) by suggesting or telling the words that should follow. *The speaker was rather hesitant and had to be prompted occasionally by the chairman.* (NABÁDAT, NAPOVÍDAT)

2.to occur to sb, v.prep.: to come into (a person's mind). *It never occurred to her to ask anyone.* (NAPADNOUT, PŘIJÍT NA MYSL)

3.to envelop (sth/sb in sth), v.: to wrap sth/sb up, to cover or surround sth/sb completely (in sth). *Mountains enveloped in clouds.* (ZABALIT, OBKLOPIT)

4.athwart, adv./prep.: especially nautical; from one side to the other side (of),

obliquely across (sth). *The ship was anchored athwart the harbour mouth.* (NAPŘÍČ)

the anointed bandage. They pressed – they swarmed upon me in ever accumulating heaps¹. They writhed upon my throat; their cold lips sought my own; I was half stifled by their thronging pressure; disgust, for which the world has no name, swelled my bosom, and chilled, with a heavy clamminess, my heart. Yet one minute, and I felt that the struggle would be over. Plainly I perceived the loosening of the bandage. I knew that in more than one place it must be already severed². With a more than human resolution I lay *still*.

Nor had I erred³ in my calculations – nor had I endured in vain. I at length felt that I was *free*. The surcingle hung in ribands from my body. But the stroke of the pendulum already pressed upon my bosom. It had divided the serge of the robe. It had cut through the linen beneath. Twice again it swung, and a sharp sense of pain shot through every nerve. But the moment of escape had arrived. At a wave of my hand my deliverers hurried tumultuously away. With a steady movement – cautious, sidelong, shrinking, and slow – I slid from the embrace of the bandage and beyond the reach of the scimitar. For the moment, at least, I *was free*.

Free! – and in the grasp of the Inquisition! I had scarcely stepped from my wooden bed of horror upon⁴ the stone floor of the prison, when the motion of the hellish machine ceased, and I beheld⁵ it drawn up, by some invisible force, through the ceiling. This was a lesson which I took desperately to heart. My every motion was undoubtedly watched. Free! – I had but escaped death in one form of agony, to be delivered unto worse than death in some other. With that thought I rolled my eyes nervously around on the barriers of iron that hemmed me in⁶. Something unusual – some change which, at

5.proximity (to sth), n., formal: nearness in space or time, closeness. *The restaurant benefits from its proximity to several cinemas.* (TĚSNÁ BLÍŽKOST)

6.to provide for, v.prep.: to make all necessary arrangements for sth. *How can anyone provide for unexpected events?* (UČINIT OPATŘENÍ) Also: to supply necessary things such as food, clothing, and shelter for sb/a time/or life (POSTARAT SE, ZAOPATŘIT)

7.dreading, to dread, v.: to fear (sth) greatly. *To dread illness. The moment I had been dreading had arrived.* Also as n.: great fear, terror. (DĚSIT SE)

8.to allude to sb/sth, v.prep., formal: to mention sb/sth briefly or indirectly. *You alluded to certain developments in your speech - what exactly did you*

mi čumáky mi očichávaly ústa, dusily mne těžkými těly, drtily mi hrud' hnusem, pro jaký svět nemá jméno, zmrazovaly mi srdce neodbytným slizem. Avšak cítil jsem, že stačí ještě chvilku vydržet – a mám vyhráno. Zřetelně jsem cítil, jak pouto povoluje. Věděl jsem, že se na několika místech již rozpadlo. S nadlidským úsilím jsem zůstával bez hnutí ležet.

A nechybil jsem ve svých výpočtech, nevytrval jsem nadarmo. Konečně jsem pocítil, že jsem *volný*. Popruh mi v círech splýval z těla. Avšak kyvadlo již dotíralo na mou hrud'. Roztálo tkaninu na kutně. Prořízlo mi košili. Ještě dvakrát švihlo – všemi cévami projela mi ostrá bolest. Avšak nadešel okamžik úniku. Mávl jsem rukou a mé osvoboditelky se chvatně rozprchly. Pak jsem se zvolna, neúhybně, obezřetně, jen bočním pohybem a příkřčen, sunul z objetí pouta a z dosahu handžáru. Zatím jsem byl *volný*!

Volný – v chapadlech inkvizice! Sotva jsem slezl z té pryčny hrůzy na kamennou žalářní dlažbu, přestal se pekelný stroj hýbat a viděl jsem, jak jej neviditelná síla vytahuje stropem. To byla výstraha, která se mi zaryl do duše. Nepochybně jim neušel jediný můj pohyb. Volný! Zatím jsem unikl smrti za agoníí jednoho druhu, ale jistě jsou pro mne přichystána muka nová a horší než sama smrt. S tímto pomyšlením jsem se těkavě rozhlížel po železném ostění, které mne uzamykalo. S mým žalářem se něco stalo – něco neobvyklého – jakási změna, kterou jsem zprvu jasně nepostřehl. Chvilí jsem jen

mean? (NARÁŽET, DĚLAT NARÁŽKY)

1.swarming, to swarm, v.: to move/to be present in large numbers. *The guests swarmed round the tables where the food was set out. Crowds swarming in the streets.* (ROJIT SE, HEMŽIT SE, BÝT PLNÝ) **Swarm**, n.: large number of insects, birds, or people. (HEJNO, ROJ)

2.on one's part/on the part of sb, idiom: made or done by sb. *It was an error on my part.* (moje chyba)

3.prey, n.: animal, bird, etc hunted and killed by another for food. *The lion stalked its prey through the long grass.* (KOŘIST)

4.contents, pl.n.: that which is contained in sth. *The contents of a room. At the front of the book is a table of contents, giving details of what is in the book.* (OBSAH jako výčet) **Content**, sg.n: that which is written or spoken

first, I could not appreciate distinctly – it was obvious, had taken place in the apartment. For many minutes of a dreamy and trembling abstraction, I busied myself in vain, unconnected conjecture. During this period, I became aware, for the first time, of the origin of the sulphurous light which illumined the cell. It proceeded from a fissure, about half an inch in width, extending entirely around the prison at the base of the walls, which thus appeared, and were completely separated from the floor. I endeavoured, but of course in vain, to look through the aperture.

As I arose from the attempt¹, the mystery of the alteration in the chamber broke at once upon my understanding. I have observed that, although the outlines of the figures upon the walls were sufficiently distinct, yet the colours seemed blurred² and indefinite. These colours had now assumed³, and were momentarily assuming, a startling and most intense brilliancy, that gave to the spectral and fiendish portraitures an aspect that might have thrilled even firmer nerves than my own. Demon eyes, of a wild and ghastly vivacity, glared upon me in a thousand directions, where none had been visible before, and gleamed⁴ with the lurid lustre of a fire that I could not force my imagination to regard⁵ as unreal.

Unreal! – Even while I breathed there came to my nostrils the breath of the vapour of heated iron! A suffocating odour pervaded the prison! A deeper glow settled each moment in the eyes that glared⁶ at my agonies! A richer tint of crimson diffused itself over the pictured horrors of blood. I panted! I gasped for breath! There could be no doubt of the design of

nepřítomně bloumal, chvěl se a hroužil do planých, nesouvislých dohadů. Tu jsem si také poprvé všiml, odkud se line ta sirnatá záře osvětlující celu. Vycházela ze škvíry asi půl palce široké, která se táhla kolem celé spodní hrany stěn. Tato škvíra jako by oddělovala – a ukázalo se, že opravdu odděluje – stěny od podlahy. Pokoušel jsem se, ovšem bez výsledku, tím otvorem podívat.

Když jsem se vzpřímil, pochopil jsem náhle záhadnou proměnu své kobky. Již jsem se zmínil o tom, že obrysy postav na stěnách byly docela zřetelné, jen jejich barvy mi připadaly rozplízlé a neurčité. Barvy teď začaly intenzívně prozařovat, takže strašidelné, satanské postavy dostávaly výraz, jaký by rozdrásal i silnější nervy, než jaké jsem měl já. Ze všech koutů, kde jsem předtím nic netušil, zíraly na mne tisíce démonske oči s tak zuřivou, úděsnou životností, hořely takovým zlověstným žářem, že jsem marně přemáhal obraznost, aby v nich viděla něco neskutečného.

Neskutečného! Vždyť jsem už pouhým dechem nabíral od chřípí pach rozžhaveného železa! Vězení prostoupil dusivý zápach. Každou vteřinu žhnuly temněji ty oči, zírající na má muka. Obrysy krvavých hrůz rozlévaly stále sytější nach. Zalykal jsem se, lapal po dechu! Již jsem prohlédl záměr svých mučitelů – těch neoblomitelných, těch nejsatanštějších ukrutníků! U-

about in a book, an article, a programme. *The content of your essay is excellent, but it's not very well expressed.* (OBSAHOVÁ STRÁNKA)

5.see-saw, n.: long plank, balanced on a centre support, and with a person sitting at each end, which can rise and fall alternately or up-and-down or to-and-fro motion. *To have a go on the see-saw.* (HOUPAČKA)

6.fang, n.: long sharp tooth, especially of dogs and wolves. *The dog growled and showed its fangs.* Also: snake's tooth with which it injects poison. (TESÁK, KEL, JEDOVATÝ ZUB)

7.forth, adv./part., formal: onwards and forwards. Also archaic out from home. *Explorers who ventured forth to discover new lands.* (DÁLE, VPŘED, PRYČ)

1.heap, n.: implies a more casual gathering of things than **pile**. Pile suggests that the accumulated things were placed in some sort of order, usually all of the same kind and about the same size. *A pile of building blocks. A heap of old clothes in the attic.* (=without special arrangement) (HROMADA, KUPA)

2.to sever, v., formal: to divide or break or separate sth by cutting. *To sever a rope.* (PŘETŘHNOUT, PŘEŘEZAT) Also figuratively; to break off, to end. *To sever relations with sb.* (DĚLIT, ROZTŘHNOUT, PŘERUŠIT STYKY)

3.to err, v., formal: to make mistakes, to be wrong, to do wrong, to sin. *To err is human (to forgive divine).* (CHYBOVAT, MÝLIT SE)

4.to step upon/on sth, v.prep.: to move with the feet on the top of sth. *Mind*

my tormentors – oh! most unrelenting! oh! most demoniac of men! I shrank from the glowing metal to the centre of the cell. Amid the thought of the fiery destruction that impended, the idea of the coolness of the well came over my soul like balm. I rushed to its deadly brink. I threw my straining vision below. The glare from the enkindled roof illuminated its inmost recesses. Yet, for a wild moment, did my spirit refuse to comprehend the meaning of what I saw. At length it forced – it wrestled¹ its way into my soul – it burned itself in upon my shuddering reason. Oh! for a voice to speak! – oh! horror! – oh! any horror but this! With a shriek², I rushed from the margin, and buried my face in my hands – weeping bitterly.

The heat rapidly increased, and once again I looked up, shuddering as with a fit of the ague. There had been a second change in the cell – and now the change was obviously in the *form*. As before, it was in vain that I at first endeavoured to appreciate or understand what was taking place. But not long was I left in doubt. The Inquisitorial vengeance had been hurried by my two-fold escape, and there was to be no more dallying³ with the King of Terrors. The room had been square. I saw that two of its iron angles were now acute – two, consequently, obtuse. The fearful difference quickly increased with a low rumbling or moaning sound. In an instant the apartment had shifted its form into that of a lozenge. But the alteration stopped not here – I neither hoped nor desired it to stop. I could have clasped the red walls to my bosom as a garment of eternal peace. ‘Death,’ I said, ‘any death but that of the pit!’ Fool! might I not have known that *into the pit* it was the object of the burning iron to urge me? Could I resist⁴ its glow?

where you put your feet, you could step on some broken glass. (POSTAVIT SE na) Also informal: to scold sb. *I shall step on her very firmly if she interrupts me again.* (DOŠLÁPNOUT SI) Or also *Step on it!* (=Hurry up!) (ŠLÁPNI NA TO!)

5.to behold/beheld/beheld, v., archaic: to see (especially sth unusual). *The babe was a wonder to behold. Behold the king!* (POHLÉDNOUT, ZŘÍT)

6.to hem in, v.prep.: to surround, tightly enclose sth/sb so as to limit its/his freedom, especially of movement. *The whole army was hemmed in by the enemy with no hope of escape. We were hemmed in against the wall and couldn't move.* (OBKLOPIT, OBEHNAT, OBKLÍČIT)

skočil jsem před žhavým kovem doprostřed cely. Když jsem si pomyslel, jak se co nevidět uškvařím žárem, představa studené studně mne blažila jako balzám. Vrhl jsem se k jejímu zejícímu kraji. Ztrhaným zrakem jsem upřeně pohlédl dolů. Žáre z rozpálené klenby prosvítla její nejzazší kouty. Ale má mysl se ještě zoufalou vteřinu bránila přijmout dosah toho, na co jsem hleděl. Nakonec si to však prodralo, proklestilo cestu do mé duše – propálilo se to do mého zděšeného mozku. Ó kde je hlas, který to vypoví! Ó hrůzo! Ó raději všechny hrůzy světa – jen tuto ne! S výkřikem jsem prchal od propasti – zakryl si dlaněmi tvář a hořce se rozplakal.

Žár rychle sílil. Opět jsem vzhlédl – a roztrásl se jako v záchvatu zimnice. Žalář se proměnil podruhé – tentokrát se změnil jeho *tvar*. Jako prve jsem se zpočátku snažil pochopit, co se děje. Ale dlouho mne na pochybách nenechali. Můj dvojí únik podráždil pomstychtivost inkvizitorů a teď je tedy konec všem žertům s Králem děsu. Prostor býval čtvercový. Teď jsem viděl, že dvě železné stěny tvoří ostrý úhel – a dvě pochopitelně tupý. S rachotivým, sténavým lomozem se děsivá proměna dovršovala. Tvar kobky se ve chvíli zešíknil v kosočtverec. Ale tím proměna nekončila – již jsem ani nedoufal, ba ani si nepřál, aby skončila. Rád bych byl přitiskl rudé stěny k své hrudi jako plášť věčného míru. „Chci smrt,“ říkal jsem si, „jakoukoli smrt – jen ne smrt v jámě!“ Já blázen! Což mi dosud nenapadlo, že planoucí železo mě má zahnat *právě do jámy*? Cožpak bych vydržel ten žár? A kdybych i vydržel, mohl bych

1.attempt (to do sth/at doing sth), n.: act of trying to accomplish sth. *They made no attempt to escape/at escaping. My early attempts at learning to drive were unsuccessful.* Also v.: *She will attempt to beat the world record.* (POKUS; POKUSIT SE)

2.to blur, v.: (to cause sth to) become unclear or indistinct. *Mist blurred the view. Her eyes blurred with tears.* (ZASTŘÍT, ZAKALIT)

3.to assume, v.: 1.to accept sth as true before there is proof. *We must assume him to be innocent.* (PŘEDPOKLÁDAT) 2.to pretend, to display sth falsely. *The look of innocence she assumed had us all fooled.* (PŘEDSTÍRAT)

4.to gleam, v.: to shine softly and brightly, also reflecting light. *Moonlight gleaming on the water/water gleaming in the moonlight.* (LESKNOUT SE,

or if even that, could I withstand⁴ its pressure? And now, flatter and flatter grew the lozenge, with a rapidity that left me no time for contemplation¹. Its centre, and of course its greatest width, came just over the yawning gulf². I shrank back – but the closing walls pressed me resistlessly onward. At length for my seared and writhing body there was no longer an inch of foothold on the firm floor of the prison. I struggled no more, but the agony of my soul found vent³ in one loud, long, and final scream of despair. I felt that I tottered⁴ upon the brink – I averted my eyes – -

There was a discordant hum of human voices! There was a loud blast⁵ as of many trumpets! There was a harsh grating as of a thousand thunders! The fiery walls rushed back! An outstretched arm caught my own as I fell, fainting, into the abyss. It was that of General Lasalle. The French army had entered Toledo. The Inquisition was in the hands of its enemies.

vzdorovat jeho tlaku? A kosočtverec se teď zužoval tak rychle, že už jsem neměl čas uvažovat. Jeho střed a tedy i nejširší část byly právě nad rozšklebenou prohlubní. Uskočil jsem – avšak svírající se stěny tlačily mne neodbytně dál. Mé zprahlé, uzmítané tělo nemělo posléze už ani coul pevné půdy pod nohama. Přestal jsem bojovat, má zmučená duše však dobojovala ještě jediným mocným, dlouhým a posledním výkřikem zoufalství. Cítil jsem, že vrávorám na samém okraji – odvrátil jsem oči...

Ozval se zmatený šum lidských hlasů! Ryčný jek mnoha polnic! Dunivé rachocení tisícerych hromů! Natažená ruka zachytila moji ruku, právě když jsem v mdlobách klesal do propasti. Byla to ruka generála Lasalla. Francouzská armáda vstoupila do Toleda. Inkvizice byla v rukou svých nepřátel.

TRPYTIT SE odraženým světlem) **To glisten** suggests in addition to dimness an undulating reflection or a moist surface. *Rain-drenched leaves glistened...* (LESKNOUT SE, TRPYTIT SE zejm. o vlhké ploše)

5.to regard sb/sth as sth, v.: to consider or think about sb/sth in the specified way. *I regard your suggestion as worth considering/as worthy of consideration.* Regard comes from a French word meaning to look at. Compared with **to consider** 'regard' suggests a more external assessment or, sometimes, a visual one. *He regarded his wife as a beauty, though others found her plain.* (POKLÁDAT, POVAŽOVAT)

6.to glare (at sb/sth), v.: to stare angrily or fiercely. *He didn't shout or*

swear, but just glared silently at me. (ZÍRAT)